

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2021-06-03

Närvarande: F.d. justitierådet Eskil Nord samt justitieråden Inga-Lill Askersjö och Petter Asp

Ändrade regler i utlänningslagen

Riksdagens socialförsäkringsutskott har den 27 maj 2021 beslutat inhämta Lagrådets yttrande över ett förslag till lag om ändrade regler i utlänningslagen (2005:716).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslichefen Kari Hasselberg samt föredragandena Sven Bergqvist och Finn Hultin.

Förslaget föranleder följande yttrande.

I lagrådsremissen föreslår utskottet ändringar i utlänningslagen. Huvudsakligen rör det sig om ändringar som är föranledda av de förslag som regeringen har lagt fram i proposition 2020/21:191. Förslagen i lagrådsremissen har, med ett undantag, sin bakgrund i Migrationskommitténs betänkande En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54). När det i det följande talas om en viss paragraf, eller om att en viss paragraf innebär något avses om inte annat sägs det förslag som finns i propositionen.

5 kap. 3 d §

I paragrafen regleras vissa undantag från försörjningskravet vid anhöriginvandring.

Om anknytningspersonen är flykting eller alternativt skyddsbehövande gäller enligt *första stycket* försörjningskravet endast om vissa förutsättningar föreligger. I lagrådsremissen föreslås att alternativt skyddsbehövande inte längre ska omfattas av undantaget.

Det föreslås också att *andra och tredje styckena* ska utgå. Paragrafens andra stycke avser kvotflyktingar och innebär en förlängning av den tidsfrist som finns för att en ansökan om uppehållstillstånd ska kunna göras utan att något försörjningskrav ska gälla. Tredje stycket förtydligar vad som ska anses utgöra ett väl etablerat förhållande i paragrafens mening.

Utskottets förslag i paragrafens andra och tredje stycken överensstämmer med förslagen i Migrationskommitténs betänkande.

Förslaget om att de fall där anknytningspersonen är eller har förklarats vara alternativt skyddsbehövande inte ska omfattas av undantaget i första stycket finns däremot inte med i vare sig

propositionen eller i Migrationskommitténs betänkande. Utskottet gjorde mot den bakgrunden bedömningen att förslaget krävde kompletterande beredningsåtgärder. Det togs därför fram en promemoria som har remitterats under tiden mellan den 7 maj och den 24 maj (en period innefattande Kristi himmelfärds dag, med en anslutande s.k. klämdag, och två mellankommande helger).

Lagrådet konstaterar att förslaget i denna del väcker frågor som inte är okomplicerade om bl.a. regleringens förenlighet med Sveriges konventionsåtaganden och om hur en eventuell oförenlighet ska kunna hanteras i rättstillämpningen (vilket också vissa av remissinstanserna framhåller). Dessa frågeställningar kräver tid för att ta fram ett underlag som kan utgöra grund för tillräcklig analys och överväganden. Detta har sannolikt också bidragit till att promemorians analys av dessa frågor är begränsad. Det har inte anförts några skäl till varför lagändringen i denna del brådskar mer än vanligt. Lagrådet kan mot den bakgrunden inte se att det funnits skäl att avvika från en mer normal beredningsgång (jfr bl.a. NJA 2018 s. 743).

I lagrådsremissen anförts att den ventil som finns i 5 kap. 3 f § behövs bl.a. för det fall försörjningskraven skulle komma att strida mot konventionsåtaganden. Ventilen innebär att utöver de föreskrivna undantagen så får undantag från försörjningskraven medges helt eller delvis, om det finns "synnerliga skäl". I propositionen är kravet i stället "särskilda skäl". Det kan noteras att förslaget om att undanta alternativt skyddsbehövande närmast synes öka behovet av ventilen. Denna stryps emellertid i inte obetydlig utsträckning genom att kravet på särskilda skäl ändras till synnerliga skäl. Ändringen av 5 kap. 3 f § motsvarar visserligen Migrationskommitténs förslag, men det förslaget byggde på att alternativt skyddsbehövande omfattades av 5 kap. 3 d §.

Sammantaget medför det nu anförda att Lagrådet avstyrker förslaget till ändring av 5 kap. 3 d § första stycket.